

| Jak PISA hodnotí úroveň přírodovědné gramotnosti? *How does PISA assess science literacy?*

OECD, *PISA in Focus 66* | 15. 11. 2016, 4 str.

Mezinárodní šetření PISA 2015 bylo zacíleno na hodnocení úrovně v oblasti přírodovědné gramotnosti u patnáctileté populace. Ta byla pro tento účel definována jako „schopnost pracovat s problémy souvisejícími s vědou a s jejími poznatky, a to v roli uvažujícího, přemýšlivého občana“. Pokud chtěli studenti uspět v přírodovědném testu PISA, museli prokázat zvládnutí tří dovedností: vědecky vysvětlit jevy (založené na znalosti vědeckých faktů a myšlenek), vyhodnotit a navrhnout vědecká šetření a vědecky interpretovat data a důkazy.

Zdroj: www.oecd-ilibrary.org/education/how-does-pisa-assess-science-literacy_5jln4nfnqt7l-en;jsessionid=3p4g9uulee5g5.x-oecd-live-03

| Strukturální ukazatele pro monitorování vzdělávání a odborné přípravy v Evropě 2016

Structural Indicators for Monitoring Education and Training Systems in Europe 2016
Eurydice | 7. 11. 2016, 94 str.

Předložená zpráva obsahuje zevrubný popis více než tří desítek strukturálních ukazatelů, spolu s aktuálními údaji, definicemi, poznámkami týkajícími se jednotlivých evropských zemí a krátké analýzy vývoje v posledním desetiletí v pěti klíčových oblastech: vzdělávání a péče v raném dětství, úspěšnost v základních dovednostech, předčasné ukončení vzdělávání, vysokoškolské vzdělávání a zaměstnatelnost absolventů. Na základě této zprávy je možné detailně posoudit pokrok jednotlivých členských zemí EU ve vztahu k vytyčeným cílům strategie Evropa 2020 a reformním procesům ve vzdělávání a odborné přípravě. Informace související se školním rokem 2015/16 popisují aktuální skutečnost ve 40 evropských systémech vzdělávání a odborné přípravy.

Zdroj: https://webgate.ec.europa.eu/jpfis/mwikis/eurydice/images/b/bb/205_EN_JAF_2016.pdf

| Školská sdružení v systému školské správy ve Švýcarsku: Politická kultura jako rámec řízení vzdělávání

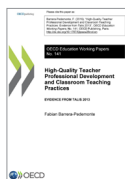
Gemeinden in der Schul-Governance der Schweiz: Politische Kultur als Rahmung von Educational Governance

Springer, *Edice: Řízení vzdělávání ve Švýcarsku, sv. 31* | str. 307-318, 19. 10. 2016

V předkládané studii je obhajována autonomie školských sdružení ve Švýcarsku a s ní spojená transformace lokálního dozoru nad školami, včetně školní inspekce. Řízení vzdělávání je chápáno jako koordinace vzájemně jednajících aktérů, na něž je nahlíženo v širším kontextu politické kultury, která se s časem vyvíjí, stejně jako se s časem vyvíjejí její institucionální složky. Tento koncept je ilustrován implementací subsidiarity v rozhodování a zapojení laické veřejnosti a domobrany.

Zdroj: http://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-658-13092-3_13

Profesní růst vysoce kvalitních učitelů a výukové postupy ve třídě / Poznátky z šetření TALIS 2013

High-Quality Teacher Professional Development and Classroom Teaching Practices / Evidence from Talis 2013

Fabian Barrera-Pedemonte

OECD Education Working Papers No. 141 | 5. 10. 2016, 34 str.

Pracovní materiál OECD rozebírá přínos rozvoje vysoce kvalitních učitelů ke strategiím, o nichž učitelé udávají, že je využívají ke zlepšení kvality výuky ve třídě. Příslušné údaje o profesním rozvoji učitelů pocházejí z šetření TALIS 2013, uskutečněného v 35 vzdělávacích systémech. Z výsledků vyplývá, že učitelé, kteří se zúčastnili kurikulárně zaměřeného profesního rozvoje, s vyšší četností udávají využívání rozličných metod výuky, o kterých tato studie pojednává. Další vzdělávání učitelů, poskytované na vyšší úrovni spolupráce mezi učiteli z různých škol, tento efekt dále zvyšuje. Naproti tomu kurzy dalšího vzdělávání učitelů, kterých se účastní učitelé též školy (kolektivní účast) je aktivnímu přístupu k výukovým metodám spíše na škodu. Materiál dospívá k diskusi o zmíněných jevech, jejich výskytu v různých státech a politických strategiích odvozených ze zjištěných poznatků.

Zdroj: http://www.oecd-ilibrary.org/education/high-quality-teacher-professional-development-and-classroom-teaching-practices_5jlpzw26rvd-en

Rámc pro analýzu vnitřní pohody žáka podle studie PISA 2015

A Framework for the Analysis of Student Well-Being in the PISA 2015 Study

OECD | 5. 10. 2016, 67 str.

V rámci šetření PISA (*Programme for International Student Assessment*) 2015 byli žáci – kromě sběru informací o jejich znalostech v daném předmětu – požádáni také o popis své vnitřní pohody. Tato publikace přináší komplexní přehled dimenzí, kterými PISA 2015 zmíněnou vnitřní pohodu posuzovala: kognitivní, psychologickou, tělesnou a materiální. Každý z těchto indikátorů pohody je podložen teoretickými a analytickými hodnotami pro vzdělávací politické strategie. V závěru jsou identifikovány mezery uvnitř jednotlivých indikátorů a je navrženo, jak lze tyto mezery v budoucích šetřeních PISA překlenout tak, aby bylo možné získat úplnější obraz vnitřní pohody žáka.

Zdroj: http://www.oecd-ilibrary.org/education/what-is-the-relationship-between-education-literacy-and-self-reported-health_5jlqz97gb6zp-en

Čtenářská a matematická gramotnost v průzkumech IALS, ALL a PIAAC

Literacy and Numeracy Proficiency in IALS, ALL and PIAAC

OECD Education Working Papers No. 142 | 11. 10. 2016, 47 str.

Publikace přináší analýzu dosahované výkonnosti ve čtenářské a matematické gramotnosti v zemích, které se zúčastnily mezinárodních průzkumů IALS (*International Adult Literacy Survey*), uskutečněných v letech 1994 až 1998, ALL (*Adult Literacy and Life Skills Survey*) pořádaných v letech 2003 až 2007) a v šetření znalostí dospělých PIAAC (*Programme for the International Assessment of Adult*), uspořádaného v roce 2012. Zatímco mnohé země vykázaly jen malé změny ve výsledcích mezi IALS a PIAAC, u jiných došlo k výraznému posunu, většinou negativním směrem. Během kratšího časového období, které odělovalo ALL a PIAAC, úroveň obou typů gramotností jasně

poklesla (s výjimkou Itálie). K největšímu poklesu došlo v Norsku. Autorský tým analýzy uplatnil také hledisko demografické a socio-ekonomické.

Zdroj: www.oecd-ilibrary.org/education/literacy-and-numeracy-proficiency-in-ials-all-and-piaac_5jlpq7qglx5g-en

Poznanky z šetření TALIS: Vedení škol pro učení
TALIS School Leadership for Learning Insights from TALIS 2013
OECD Publishing | 20. 9. 2016

Zpráva publikovaná vydavatelstvím OECD seznamuje na 180 stranách odbornou i laickou veřejnost s výsledky šetření TALIS, které představuje největší mezinárodní zdroj poznatků o učitelích a o vedení škol. Pozornost je věnována zejména ředitelům škol, a to z hlediska jejich zaměření na řízení výuky a na tzv. distribuované řízení v různých vzdělávacích systémech a na různých úrovních, jakož i na různé přístupy školního vedení k odborným učebním komunitám a školnímu klimatu. Řízení výuky se týká řídicích postupů, které zahrnují plánování, hodnocení, koordinaci a zlepšování výuky a učení. Distribuované řízení ve školách představuje souhrn kroků směřujících snahy k zapojení zaměstnanců školy, rodičů nebo zákonných zástupců a studentů do rozhodovacích procesů. Zpráva mj. konstatuje, že spolupráce mezi učiteli je běžnější ve školách se silným řízením výuky. Na druhé straně však pouze přibližně jedna třetina ředitelů aktivně podporuje spolupráci mezi učiteli ve sborovně. Zde existuje prostor pro zlepšování. Zpráva poskytuje doporučení, která napomohou posílení školních vedení.

Zdroj: www.oecdbookshop.org/browse.asp?pid=title-detail&lang=en&ds=&ISBN=9789264258341

Německo

SPIEGEL ONLINE

Miliardový program pro školy: Jak chce ministryně obejít zákon
Milliardenprogramm für Schulen Wie eine Ministerin das Grundgesetz austricksen will
Der Spiegel | 12.11.2016

Německá ministryně školství Johanna Wanka chce napravit katastrofální stav vybavenosti škol počítači a internetem. V cestě vládních iniciativ však stojí složitá federální struktura německého školství. Debata pro a proti digitalizaci škol se odehrává okolo faktu, že většina žáků (plných 90 %) disponuje nějakou formu připojení (zejména prostřednictvím smartphonů), avšak mnohé školy jsou off line a na jiných existuje zákaz používání mobilních telefonů. Zároveň vzrůstá tlak na vybavení každého žáka laptopem. Různorodost federálních zákonů chce ministryně Wanka obejít na základě zavedení konceptu federální spolupráce, který uvádí do souladu pravomoci ústřední federální vlády s vládami jednotlivých spolkových zemí.

Zdroj: www.spiegel.de/lebenundlernen/schule/schule-wie-johanna-wanka-das-grundgesetz-austricksen-will-a-1116068.html

Německo

Saarbrücker Zeitung

Jak se mohou učitelé stavět k násilí žáků
Gewalt durch Schüler: Wie Lehrer damit umgehen können
Die Saarbuecker Zeitung | 14. 11. 2016

Po dotazníkovém zjištění rozsahu fyzického násilí se deník vycházející v Düsseldorfu v rozhovoru s pracovníkem školské správy dotazoval na to, jaké možnosti mají učitelé,

kteří na vlastní kůži zažili fyzické násilí ze strany žáka. V první řadě se mají obrátit na vedení školy. To by mělo zapojit školní inspekci, aby se takový problém nezametl pod koberec a nestal se z něho osobní problém postiženého učitele. Při vlastní obraně musí dbát toho, aby obrana byla přiměřená útoku. Psychické a fyzické trauma má učitel probrat psychologem.

Zdroj: www.saarbruecker-zeitung.de/themenwelten/wirtschaft/beruf/Arbeit-Beruf-Schulen-Bildung-Kriminalitaet-Ratgeber-Deutschland;art4171,6303953

Rakousko

Ředitelé mají mít volnou ruku při rozhodování o velikosti třídy a délce hodiny. Padesátiminutová hodina má zůstat pouze jako přepočítávací veličina pro určení mzdy.

Die Schulen sollen selbst über Klassengrößen und die Dauer der Stunden entscheiden. Die 50-Minuten-Stunde soll nur als Berechnungsgröße für die Ressourcenzuteilung bleiben.

Die Presse | 18. 11. 2016

Rakouská ministryně školství Hammerschmiedová představila své nové návrhy školské autonomie. Pokud je prosadí, padnou i omezení na maximální počet žáků ve třídě a trvání výukové hodiny. Tyto limity by měly sloužit pouze orientačně pro určení mzdy učitelů a pedagogických pracovníků. Uvedená rozhodování mají spadat do kompetencí vedení jednotlivých škol, přičemž o nich má být diskutováno s partnery škol. Samotné třídy zůstanou zachovány, do budoucna však má být možné jich několik spojit pro výuku ve stylu přednášky. Rovněž 50 minutový rozsah výukové jednotky je jen orientační. Školy by se měly sdružovat v „clustrech“, tedy sdruženích pod společným vedením, které by neslo zodpovědnost za osobnostní rozvoj zaměstnanců. Učitelé mají být přijímáni do pětiletého pracovního poměru a bude u nich požadována pracovní mobilita.

Zdroj: <http://diepresse.com/home/bildung/schule/5103724/Direktoren-sollen-freie-Hand-bei-Klassengrosse-haben>